



Datum: 13. 3. 2013

Državni zbor Republike Slovenije
gp@dz-rs.si

Državni svet Republike Slovenije
gp@ds-rs.si

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	13-03-2013
Šifra:	004-03/13-5
Povezava:	003-01/13-4, 003-01/13-5
EPA:	981-VI, 982-VI EU: 987-VI
Sign. zn.:	
Kratika:	

ZADEVA: STALIŠČE ZOS IN SOS DO PREDLOGOV ZLV-J, ZLS-S, ZLS-T

Spoštovani,

Združenje občin Slovenije in Skupnost občin Slovenije podajata skupno mnenje na:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-J; prvopodpisani R. Braniselj),
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S; prvopodpisani R. Braniselj),
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-T; prvopodpisani J. Möderndorfer).

V reprezentativnih združenjih občin ne nasprotujemo strožji ureditvi oziroma kriterijem, ki določajo, pod kakšnimi pogoji državljan ne sme kandidirati za javne funkcije, ter možnosti, da občani lahko preverijo, kakšno zaupanje ima njihova županja oziroma župan. Vendar pa smo zaskrbljeni nad lahkotnostjo pristopa do premikov v temelje sistema lokalne samouprave na Slovenskem. Težav, s katerimi se sooča naša družba na področju etičnega in moralnega ravnanja javnih predstavnikov, ni mogoče preprosto reševati samo z ostrejšimi določili v zakonodaji, spremembe je mogoče doseči z doslednostjo in učinkovitostjo vseh vej oblasti, z vzori, kako se mora in sme ravnati. Poskus reševanja nezadovoljstva ljudi zaradi nedelovanja pravne države, ko se sodni postopki vlečejo dolga leta, je nedopustno eksperimentirati na dobro delujočem sistemu lokalne samouprave. Strinjamo se, da imajo ljudje oziroma občani več besede pri nadzoru in odločitvah v občini, vendar pa je nujno, da se v sistem ne vgradi vzvodov, za katere je že vnaprej jasno, da se bodo zlorabljali in peljali k majanju učinkovitega ter trdnega sistema lokalne samouprave.

Določene predlagane rešitve, neskladne tako z ustavno ureditvijo v Sloveniji kot tudi temeljnimi pravnimi normami, izhajajočimi iz Evropske konvencije o človekovih pravicah, kažejo na populističen in nepremišljen pristop do reševanja omenjene tematike. Zaradi neskladja z ustavnim načelom domneve nedolžnosti je nedopustna določitev pravnomočne obtožnice kot kriterija, ki omejuje pasivno volilno pravico (1. člen predloga novele Zakona o lokalnih volitvah, ki spreminja 5. člen zakona; 1. člen predloga novele Zakona o lokalni samoupravi, ki spreminja 37.a člen zakona).

Predlog, da se zaostri pogoj za predčasno razrešitev funkcionarja na podlagi pravnomočnih obsodb, podpiramo, vendar pa je potrebno dobro pretehtati vse potencialne primere, ki bi bili predmet sankcije.

Pogojna kazen zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost je zelo občutljiva meja, ki je lahko posledica nenamerne napake ali neprevidnosti odgovorne osebe oziroma župana. Zato predlagamo, da se v 1. členu predloga novele Zakona o lokalnih volitvah, ki spreminja 5. člen zakona v drugem odstavku črtata prva in tretja alineja ter v 1. členu predloga novele Zakona o lokalni samoupravi, ki spreminja 37.a člen zakona, črtata tretja in peta alineja. Predlagamo, da se ohrani določba, ki zaostri nepogojno kazen iz šestih na tri mesece.

Podpiramo predloge, da pravni red določi odpoklic župana s strani občanov, vendar mora biti urejen na način, da bo sistem transparenten, z ustreznimi varovalkami, ki bodo preprečevale zlorabe. Če je širše javno mnenje v neki lokalni skupnosti, da je delo izvoljenih funkcionarjev absolutno pod pričakovanji, ali da celo nastaja škoda, menimo, da je korektno, da se omogoči predčasno razrešnico. Poleg odpoklica župana menimo, da bi morala biti volivcem dana tudi možnost odpoklica občinskega sveta. V izogib političnim zlorabam je premisliti tudi rešitev, ki bi z izraženo nezaupnico na referendumu avtomatsko razrešila vse funkcionarje v občini, tako župana kot občinski svet.

Iz vidika stabilnosti in učinkovitosti sistema lokalne samouprave je nujno vgraditi varovalke, ki bodo omogočale korektno in nepopulistično delo občinskih organov brez pritiska vsakodnevnih groženj po referendumih. Najprej mora biti določen ustrezen odstotek volivcev, ki lahko vložijo pobudo za razpis referenduma, ustrezno tehten odstotek volivcev, ki lahko zahteva razpis referenduma ter ustrezno volilna udeležba na referendumu o odpoklicu župana.

Podpiramo odpoklic župana z referendumom, kot ga določa predlog novele Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S), ki ga predlaga Državljanska lista, z določenimi spremembami in dopolnitvami, (nekatero so kot rešitve predlagane s strani Pozitivne Slovenije). V novem 48. a členu predlagamo:

- na se v celotnem členu besedo »župana« nadomesti z »župana in občinskega sveta«;
- da se na koncu prvega odstavka doda besedilo »in najkasneje eno leto pred rednimi lokalnimi volitvami«;
- 3. odstavek naj se nadomesti z: »Pobudo volivcev za vložitev zahteve za razpis referenduma o odpoklicu župana lahko pri občinskem svetu vloži vsak volivec, mora pa biti podprta z overjenimi podpisi najmanj 5 odstotkov volivcev v občini, vendar ne manj kot 30 volivcev in ne več kot 5000 volivcev, na seznamu, ki mora ob vsakem osebnem podpisu vsebovati ime in priimek, datum rojstva in naslov stalnega prebivališča podpisnika.«
- v 8. odstavku naj se določi kvorum za veljavnost referenduma. Odstavek se nadomesti z: »Župan se odpokliče, če na referendumu za odpoklic glasuje večina volivcev, ki so glasovali, in če se je referendumu udeležilo najmanj 90 odstotkov volivcev, ki so se udeležili volitev, na katerih je bil župan izvoljen.«
- predzadnji in zadnji odstavek se nadomestita z »Če je na podlagi ugotovitve občinske volilne komisije odpoklic veljaven, prične občinska volilna komisija takoj s postopki za predčasne volitve.«

Lep pozdrav,

Robert Smrdelj, l.r.
Predsednik Združena občin Slovenije

dr. Ivan Žagar, l.r.
Predsednik Skupnosti občin Slovenije